

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Alia aduersus nostram sententiam diluuntur argumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

disputandi causa, repræsentationem omnem actus ei esse essentialem: & hac suppositione facta vni docent, non potuisse actum vnquam esse falsum eo instanti, quo nunc est verus, videlicet ob peculiarem eius perfectionem: alij verò docent, illum in hoc eodem instanti potuisse esse falsum, nimirum quia, etsi repræsentatio eius non potuerit nunc non esse eadem, tamen eius obiectum à repræsentatione distinctum, & simul cum ea veritatem constituens potuit se habere aliter, sicut ad veritatem mutandam oportet. Similiter ergo in præsentem, vbi agitur de mutatione veritatis, non in vno instanti solo, sed in diuersis, & successiue labentibus repræsentationem esse essentialem supponi debet, & quidquid hoc non supposito adducatur, erit omnino impertinens & extraneum.

20 Confirmatur vltierus: præsens quæstio est, an idem actus possit in diuersis instantibus mutari de vero in falsum: at, vbi repræsentatio varietur, haud est idem actus intellectus, sed diuersus, cum actus intellectus siue cognitio definiatur per repræsentationem obiecti: quod ergo adstruitur, actum conuerti posse de vero in falsum, quia mutare valet repræsentationem, non magis facit ad rem, qua de agimus, quam, quod aiunt, vinum in Cereris factis. Egregie quidem B. Thomas cit. quæst. 1. de veritate art. 6. vt aliorum Scholasticorum testimonia prætermittam, postquam inquit, *utrum veritas creata sit immutabilis*, pro parte affirmatiua hoc proponit argumentum: *si veritas enunciationis mutatur, maxime ad mutationem rei, sed re mutata veritas propositionis manet. ergo &c. &c. in corpore sic respondet: cum veritas sit adequatio rei, & intellectus, si ab vno equalitè aliquid tollatur, & non à reliquo, vel si ab vtroque inæqualitè tollatur, necesse est inæqualitatem prouenire, quæ se habet ad falsitatem sicut equalitas ad veritatem. Inde est, quod si in intellectu, vero existente mutetur res non mutat intellectum, vel è conuerso, erit mutatio de veritate in falsitatem.* Pende quod ait in prioribus verbis, *ad mutationem rei*, non vero repræsentationis. Pende etiam quod inquit in posterioribus, *non mutato intellectu*, siue repræsentatione.

21 Iam secundo longè probabilius est, repræsentationem actus intellectus nostri nullatenus variari, aliamve esse posse in alio instanti, tum propter rationes haud paucas, ac, nisi fallimur, haud inefficaces adducendas in metaphysica: vt enim dixi, locus omnino alienus est: tum etiam quia eorum, quibus cum disceptamus, plerique docent, huic actui abstractiuo *Petrus currit*, repræsentationem cursus esse essentialem, adeoque nulli varietati subiectam: quidni ergo ei sit essentialis, quidni inuariabilis repræsentatio instantis, in quo curritur? Rationes verò contrariæ sunt parum operosæ.

22 Ad primam dicendum est, actum, de quo sermo, non repræsentare cursum Petri in quocunque instanti præsentem: quare, tametsi instans B. postea sit præsens, haud propterea sequitur, illud præ instanti A. actui obiecti, eive in munere terminandi succedere. Ad secundam rationem contrariam dicendum est, propositionem causalem, à qua incipit esse falsam. Ad tertiam dicendum est, haud etiam esse magis veram illius maiorem. Huic enim actui, *Petrus currit*, tantum essentialiter est, quod repræsentet cursum Petri pro aliquo tempore determinatè, vel indeterminatè. Quod autem cursum ille sit præsens, præteritus, aut futurus, nequaquam postulat essentialiter, sed ad vtrumlibet horum est indifferens: qua ratione scientia visionis Dei cognoscens, Antichristum v.g. extitutum in instanti A. est de futuro ante existentiam

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

talis instantis, eademque erit de præsentem, quam primum illud extiterit, ac de præterito post eius existentiam.

23 Vel secundo dici potest, si sermo sit de præsentem, præteritione, ac futuritione non absoluta ab omni tempore, quæ quidem est chimerica, & commentitia, sed de respiciente durationem aliquam; actum illum *Petrus currit*, etiamsi, sicut à principio, repræsentet cursum Petri pro instanti A. iam transacto, tamen eum exprimere talem cursum, vt præsentem instanti A. adeoque de præsentem sicut antea. Dices: ergo nulla propositio mentalis non est de præsentem, nulla de futuro, aut præterito: siquidem quæuis intuetur obiectum vt præsens alicui instanti, saltem exituro, siue existentia functo. Respondeo, concessa sequela quoad priorem eius partem, & negata quoad posteriorem. Illam concedo, propter rationem in obiectione adductam: hanc verò, in qua sola potest esse aliquid incommodi, inficias eo: quia actus aliqui expriment carentiam rei ante eius esse, & alij post esse rei, eius carentiam: constat autem, vtroque horum, licet sint quodammodo de præsentem, esse tamen de præterito, ac futuro.

24 Ad quartam rationem contrariam dicendum est, repræsentationem imaginis, siue picturæ propriam esse similitudinem physicam quoad exteriora accidentia: hæc autem relatio more aliarum prædicamentaliū coalescit ex fundamento, & termino: vnde non est, cur mutato termino, ea mutari nequeat, & in vno instanti reperiri, secus vero in alio. Ac proinde repræsentatio artificialis in ea sita eadem potest, ac debet subire mutationem. Caterum repræsentatio cognitionis nostræ propria haud est similitudo physica, & vniuoca, sed analogica, & intentionalis, magisque nomen habet, quam vim similitudinis. Quamobrem haud est, quapropter sit in diuersis instantibus variationi vlli obnoxia.

C A P V T III.

Alia aduersus nostram sententiam diluuntur argumenta.

25 Sextum, quod mihi olim vim intulit, quod aliis postea placuisse comperio, sic habet. Propositio mentalis potest mutari de simili prædicamentaliter suo obiecto in non similem: potest igitur mutari de vera in falsam. Consequentia, quæ sola eget probamento, ostenditur, tum æquitate rationis; sicut enim similitudo prædicamentalis propositionis est conformitas illius in esse physico cum obiecto, ita veritas illius est conformitas eius in esse intentionali cum obiecto: rectè igitur à similitudine ad veritatem deducitur argumentum in præsentem: tum etiam quia propositio vera per idem constitui potest in ratione similis prædicamentaliter respectu sui obiecti, & in ratione veræ: vbi ergo valeat mutari de simili in non similem obiecto, & sustinebit mutari de vera in non veram. Probatur hæc vltima consequentia primò, quia quæ sunt identificata realiter, æque subiacent, vel non subiacent mutationi in tempore, sed similitudo propositionis est quandoque indistincta ab illius veritate: altera ergo si potest mutari in tempore, & poterit similiter altera: secundo, quia hoc ipso, quod veritas sit indistincta à conformitate cum obiecto, non poterit veritas mutari in tempore non mutata conformitate: hoc igitur ipso, quod veritas haud distinguatur à similitudine

rudine prædicamentali, quam nequit vna, eandem etiam nequit alia mutationem in tempore subire. Modo suadet vltimum antecedens consequentiæ bifariam probata. Propositio repræsentans cursum Petri sibi coexistere constituitur in ratione similis prædicamentali cursum, partim per suam entitatem, partim per cursum Petri sibi coexistentem: atqui per hæc eadem constituitur in ratione veræ; negari ergo nequit, quin illa propositione sit indistincta veritas à similitudine prædicamentali: maior liquebit ex dicendis in Metaph. lib. 3. tract. 6. minor ostenditur, quoniam illa propositio constituitur vera, partim per suam entitatem, partim per obiectum ita se habens sicut repræsentatur per ipsam: cursum autem se habere vti repræsentatur per actum, est eum actui illi coexistere: actum igitur esse verum coalescit, tum ex entitate actus, tum ex cursu ei coexistente non minus, quam similitudo prædicamentalis.

26 Confirmatur: aliqua propositio potest repræsentare existentiam obiecti eo in statu, & sub iis circumstantiis, quæ requirantur, & sufficiant, vt ea sit prædicamentali similitudo obiecto; at in illa propositione, & aliis id genus non poterunt non recidere in idem veritas, & similitudo prædicamentalis: nonnullis igitur in propositionibus est indistincta realiter veritas à similitudine prædicamentali: igitur in eis potest mutari temporaliter similitudo, ita & veritas. Nec valet, si quis respondeat, veritatem, & similitudinem physicam, saltem virtualiter, debere esse distinctas, vt nequeant realiter distingui: virtuale autem distinctionem satis esse, vt altera possit esse mutationi obnoxia sine altera. Haud enim satis est, vt supponitur: si quidem mutari in tempore vnum extremum sine alio, est vnum esse, & aliud non esse: esse autem, & non esse distinctionem exigunt realem, nec sunt virtuali contenta: aliquid ergo mutari, & aliud non, eorum realem distinctionem petit, & virtuale respuit.

27 Respondeo ergo ad argumentum propositum, concessio antecedenti, & negata consequentiæ: nam similitudo physica actus cum obiecto, aliqua saltem, haud per ea duntaxat constituitur, verum vltius per vtriusque absolutam simultatem iuxta dicenda in Met. lib. 3. tract. 6. c. 11. & 12. cum ergo terminus modò possit esse simul cum fundamento, modò verò non esse; quid mirum, si fundamentum nunc ei possit esse simile, nunc non simile, sed dissimile potius? Atqui veritas actus eo solo, illiusque obiecto, non verò vtriusque simultate absolute sumpta constituitur; & quin obiectum in sequente instanti sicut in præcedente coexistat actui, hic tamen ex æquo esse potest in vtroque verus: ac proinde haud est, cur veritatem possit, debeat vè cum falsitate commutare. En quatenus perperam arguitur à similitudine physica ad veritatem.

28 Ad primam probationem contrariam dicendum est, tamen in pluribus proportionem seruent veritas, & similitudo, siue conformitas physica, & intentionalis, non tamen in mutabilitate, & vicissitudine illa, de qua quæstio impræsentiarum; videlicet ob rationem discriminis iam iam traditam. Ad secundam probationem contrariam dicendum est, etsi actus aliquis affirmet, Petri cursum sibi coexistere, tamen esse similem, tum per vtrumque extremum, tum etiam per absolutam vtriusque simultatem eo in instanti, quo est similitudo physica: at veritatem eius actus esse vtrumque extremum, & non simultatem eorum absolutam, sed ad summum se-

cundum quid, & aliqua cum moderatione: haud enim actum esse verum est absolute coexistere ei cursum pro quouis instanti, in quo existit actus, sed tantum pro eo, qui destinatus repræsentatur, siue tunc existat actus, siue postea, vel antea.

Ad confirmationem argumenti respondeo, propositionem mentalem non posse repræsentare obiectum in eo statu, & sub iis circumstantiis, quæ sufficiant, vt quotiescunque actus est verus, tum sit similis rei cognita, & è conuerso; sed tantum sub iis, quæ satis sint, vt propositio in aliquo instanti, quo est vera, sit itidem similis prædicamentali obiecto. Cuius ratio est ex dictis proliuis, nam veritas simultatem absolutam haud exigit, vti similitudo. Quamobrem nulla repræsentatio specialis efficere potest, vt veritas actus, & eius similitudo physica, seu conuenientia cum obiecto in idem omnino recidant: illa enim, vt sapissime monitum, constituitur per obiectum, siue sit existens, & simul cum actu, siue secus saltem in quodam instanti, imò in plerisque, secus verò hæc.

Septimum argumentum esto. Appetitus innatus potest in vno instanti satiari, & in altero sequenti non satiari, in vno violentiam pati, & in alio nullam. Mentalis ergo propositio poterit in vno temporis articulo verificari, & in alio non esse vera, sed falsitati subiacere potius. Consequentiam probo, quia nostrum argumentum, si quid probat, eodem, ac proportionali modo ostendit, non posse naturalem inclinationem materiæ ex g. ad formam substantialem expleri in vno instanti, & in alio vim pati: etenim materia, vt his instructa dispositionibus appetit formam pro omni instanti, vel pro aliquo instanti, vel pro hoc destinatus A. v. g. vel præscindendo potius ab instantibus eum amat secundum se: quodcumque dicatur, vel semper, vel nunquam frustratur eius appetitus ingenuus, vt consideranti clarebit: si quid ergo valet discursus à nobis factus, tam procedit in propensione innata, quam in propositione mentali. Iam probo antecedens argumenti. Materia, si in primo instanti formam recipiat substantialem, quiescit appetitus illius, vt potè substantialiter completus: sin autem conseruetur diuinitus in sequenti instanti sine forma omni, certè insatiata manebit, atque, vt sic dixerim, violentata ob defectum complementi debiti: apertissimum igitur, ac luce clarius videtur, appetitum naturalem vno in instanti posse satiari, & in alio violentiam pati.

31 Confirmatur argumentum. Actus voluntatis potest transire de libero in necessarium, & de bono moraliter in malum: quidni ergo, & actus intellectus de vero in falsum? Antecedens alibi probandum est à nobis, & certe est plurimum, & grauium authorum. Consequentia liquet: ea siquidem ratione actus voluntatis potest libertatem cum necessitate, & bonitatem moralem cum malitia commutare, quia huiusmodi denominationes vltra entitatem actus important aliquid ei extrinsecum, & mutabile: sed veritas etiam, & falsitas præter entitatem actus concernunt aliud quidpiam ei extrinsecum, ac variabile: huius igitur extrinseci variatio potest, ac debet redundare in veritatem, & falsitatem, ac facere, vt vna succedat alteri.

3 Respondeo ad argumentum, sicut ad propositum paulò supra, satietatem appetitus innati esse relationem quandam physicam, & simultatem boni quod amatur, eiusque absolutam possessionem petere. Cum ergo bonum eiusmodi possit nunc existere, & possideri, & postea nequaquam, haud mirum esse, si modo satiari

tiari possit, & expleri appetitus ingentis, deinde vero frustrari. Hæc autem ratio non procedit in veritate, quippe quæ simultatem, & existentiam obiecti non deponit. Hinc seruata proportione ad confirmationem.

33 Octauum argumentum esto. Si veritas propositione huius, *Petrus existit*, haud posset mutari in vilo instanti sequenti, certè in nullo posset destrui Petrus. Consequens est absurdum, absonumque. Ergo & illud, vnde sequitur. Sequela probatur. Ex suppositione quod Petrus existat, & propositio hoc affirmans sit vera, nequit actui deficere veritas, potiusque necessario verum est in quouis instanti sequenti Petrum existere. Atqui existere, ac destrui haud coherent, morantur vè inuicem. Nequit igitur in nostris principiis destrui Petrus, vbi semel existat. Hæc ratione Deus optimus maximus nulli subiicitur destructioni, quoniam eius existentia semel posita nequit deesse, & in quouis postea momento temporis, aut æternitatis necessariò verum est eum absolute existere.

34 Respondeo, & perquam facile ad argumentum, totum illud laborare in equiuoco. Siquidem aliud est, in quouis instanti verum esse Petrum absolute existere, aliud, quod verum sit pro quouis. Prius illud ex nostra sequitur sententiâ, secus verò posterius. Ex priori autem haud fit, rem aliquam creatam non esse destructioni obnoxiam: quid enim obstat sempiterna veritas meæ propositionis obiecto, quod considero, extrinseca, ne sit temporale, & interitui subiectum? Ex posteriori verò (nimirum ex eo, quod verum esset, Petrum v. g. pro quouis instanti absolute existere, idque necessariò fateor inferri necessitatem Petri in existendo, & quod non posset destrui: at posterius illud omninò falsum est, & cum nostra sententiâ nihil habet commercij, vt dictum est. Exemplum autem Dei parum aduersariis prodest: haud enim ideo est destrui nescius, quia ex suppositione, quod sit, eum existere necessariò verum est in quouis instanti, sed etiam, quia pro quouis.

35 Nonum, ac postremum argumentum. Propositio vocalis, siue iuxta aliorum phrasim mentalis in mente non vltimata potest mutari de vera in falsam, vt est per se conspicuum, & omnibus in confesso: at non, nisi, quia eius mutatur obiectum quoad esse physicum, non verò, quod illius significatio mutationem subeat vllam: similiter ergo propter eandem mutationem obiecti propositio mentalis in mente, vt aiunt, vltimata poterit obire de vera in falsam.

36 Respondeo: propositio vocalis ita significat rem, vt quod, vt significet conceptum formalem rei, vt quo: proinde eius rei est signum, cuius conceptum formalem indigitat: cum autem eius conceptus formalis sit signum, ex quo oritur, oriri vero possit, modo ex hoc conceptu formali, modo ex illo, fit certe, vt nunc rem vnam, nunc aliam significet. Vnde falso assumitur, propositionem vocalem semper idem omninò significare: hæc enim propositio, *Petrus currit*, vtunque semper significet, Petrum currere, si tamen præsupponat in mente loquentis conceptum representantem cursum Petri pro instanti A, significabit cursum Petri pro instanti A: quod si postea præsupponat in intellectu fantis, non illum conceptum, sed alium, quo representetur, Petrum currere pro instanti B, sanè affirmabit, ac significabit cursum Petri pro instanti B. At mutata significatione saltem ex parte nil mirum variari veritatem, & falsitatem cum significatione coniunctam: quando autem præsupponit hunc con-

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

ceptum quando aliud ex circumstantiis est colligendum. In propositione mentali aliter se res habet, vt potè quæ, nec ex toto, nec ex parte representationem, aut significationem mutare potest, ac per consequens, nec veritatem, aut falsitatem.

37 Aliter etiam responderi potest. Propositio vocalis significationem habet ex placito, & libito hominum volentium, vt his vocibus tale obiectum, vt representatum per talem conceptum significetur. At hominum placita varia sunt, & mutari possunt, & solent, atque adeo ex eorum mutatione mutari potest significatio propositionis vocalis: veritas autem propositionis vocalis in eius fundatur significatione: vocalis igitur propositio variari potest de vera in falsam, ac tam oppositas, distantesque denominationes ex intervallo subire: quamuis autem de facto, vt aiunt, haud contingat expressam significationem vocum mutari, & seorsim à quibusuis circumstantiis vi nouæ impositionis eas aliter, quam antea representare; ceterum casus adductus utilis est ad præsentem controuersiam, quippe in qua disputatur de possibilitate huius mutationis in ordine ad omnipotentiam Dei, etiam extraordinariam, & absolutam.

38 Enimuero P. Hurtadus in auctiori Philosophiæ editione superiori respondet argumento, propositionem vocalem non esse simpliciter veram, & falsam, sed secundum quid, nimirum quatenus mouet ad verum, aut falsum conceptum in mente audientis: quando igitur, modò potest ducere audientem ad verum rei conceptum, & modò ad falsum, nil mirum esse, si nunc possit vera esse, & postea falsa.

39 Displicet tamen hæc solutio, & non parum. Atque inprimis, contra quam ea supponit, probabile est iuxta disputata superius lib. 6. propositionem vocalem, & externam esse simpliciter, proprièque veram, & falsam: quod enim sit vera per denominationem à conceptu interno, quem excitat in audiente fortassis non obest veritati eius propriè, ac simpliciter sumptæ: quo pacto qualibet res dicitur ab aliquo intellectu propriè cognita, & tamen haud cognoscitur, nisi per denominationem extrinsecam. Et quidem, vt propositio externa, & vocalis propriè significat, haud est forsitan, cur non obtineat propriam veritatem ac falsitatem cum ratione signi recurrentem. Sed de his sufficiant dicta suo loco.

40 Præterea: non ideo propositio vocalis est vera, quia mouet ad conceptum verum in mente eam auctulantis: quod igitur hæc ferri possit, modò ad conceptum verum, modò ad falsum, non propterea poterit enuntiatio vocalis cum falsitate veritatem commutare. Consequentia est in aperto. Suadetur antecedens: nam propositio vocalis est vera, aut falsa comparatione illius, quod significat, vt quò, vel vt quod: aut potius vtriusque gratia: sed propositio vocalis non significat conceptum audientis, vt quod vt per se, ac sponte sua patet, nec vt quò, quia voces sunt signa, quibus animi nostri, non alterius sensa exprimimus: exprimere autem est significare. Vnde propositio vocalis non significat, vt quò conceptum audientis, sed ipsius loquentis potius. Declaratur: significare est manifestare: vocalis autem propositio non manifestat alium conceptum, quam qui præsupponitur in loquentis intellectu.

41 Confirmatur primo. Reuelatio, & locutio Dei est vera essentialiter: & tamen non semper mouet ad conceptum verum in audiente: hic enim sæpè dissentit locutioni Dei euidenter credibili, vt cernere est in A catholicis omnibus: haud igitur eo locutio Dei, aut nostra est vera, quia elicit in audiente con-

ceptum verum; quamvis igitur possit, modò elicere hunc assensum in audiente, modò verò alium, non propterea eius veritas erit mutationi, aut vicissitudini subiecta.

42 Confirmatur secundò. Antea, quam propositio vocalis mediis speciebus, aut eis sine causet conceptum verum, aut falsum in audiente, est vera, aut falsa: eius igitur veritas, & falsitas non dependet à conceptu illo, in quem impellit audientem, atque ad eò ex hoc capite colligi nequit mutatio veritatis in oppositam falsitatem. Suadetur antecedens, haud enim eget probamento consequentia: ideo vocalis propositio in hunc conceptum præ alio ducit audientem, quia ex libito, & instituto hominum hanc destinatam habet significationem: significat ergò pro suprascripto priori, atque adeo tum est vera, vel falsa.

43 Confirmatur tertio. Præmissa falsa ex coniunctione cum vera inducit, & causat quodammodo conclusionem veram. Id visere est in hoc syllogismo: omnis lapis est substantia, Petrus est lapis: ergo substantia. Mentalis ergò propositio falsa manens, nihilominus mouet ad conceptum verum: haud igitur dicenda est falsa, quia mouet ad conceptum falsum, haud vera quia ad verum: similiter ergò propositio vocalis, & externa dici potest falsa, & non à motione ad cognitionem falsam, & vera independentem ab eo, quod moueat, alliciatque ad veram.

44 At dices. Quando quis decipit alium, propositio vocalis, qua alteri imponit, est falsa, cum sit mendax: sed non est falsa, aut cum mendacio coniuncta, ratione aliquid conceptus falsi, quem in mente loquentis præsupponat: falsa igitur est, eò quod moueat, impellatque audientem in errorem, & conceptum aliquem falsum: atque adeo hoc ex capite explicari potest mutatio illa, quæ cadit in veritatem externam, & vocalem. Maior, & consequentia sunt perspicua. Minor probatur: sæpe decipiens alterum non habet conceptum aliquem falsum rei, qua de loquitur: imo de ea scit aliter se habere, ac ipse per verba significat externa: non igitur id eò falsum ei subest, quia præsupponit in mente loquentis conceptum falsum, & erroneum.

45 Respondeo: ea propositio vocalis non est falsa, quod moueat, & impellat audientem ad conceptum falsum, quo res aliter ac est concipiatur, quando quidem antecedenter ad hunc impulsus, & motionem est falsa, vt paulò supra demonstrauius, nec, quia præsupponit in mente loquentis conceptum falsum rei, vt probat instantia facta, sed, quia significat conceptum rei adesse in mente loquentis, qui tamen non adest, sed oppositus. Itaque dupliciter propositio vocalis potest esse falsa: vno modo, quia præsupponit in mente loquentis conceptum falsum, quem, vt quò significat, vt cernere est in hac propositione vocali, à Gentili aliquo prolata, *Deus non est*: alio verò modo, quia significat conceptum rei adesse, qui re ipsa non adest: sicut enim propositio mentalis, & interna est falsa, eo ipso quod repræsentet obiectum existere, quod tamen non existit, ita propositio vocalis, & externa potest esse falsa, vbi significet præsentiam alicuius conceptus formalis, qui tamen non est præsens.

46 Secundo respondeo, ac ferme redit eodem. Aliud est præsupponere conceptum formalem, aliud illum significare; & alterum sine altero potest reperiri. Quando igitur decipit quis alium, eumque in falsam æstimationem, quam ipse non habet, inducit, voces quidem non præsupponunt re ipsa conceptum falsum in loquente, at eiusmodi significant concep-

tum: bene siquidem potest conceptus non existens significare, sicut obiectum, quod non existit, haud raro tamen significatur existere in rebus.

CAPVT IV.

An ita sit impossibilis veritas cum falsitate, vt eadem propositio nequeat esse simul vera, & falsa respectu eiusdem obiecti.

47 Inter antiquos, & neotericos celebre est id genus propositionum, quas alij insolubiles, alij falsificantes, alij reflexiuas, alij demum inextricabiles appellant. Talis est hæc, aliqua propositio falsa existit in instanti A, de qua, an simul vera, & falsa sit, in præsentem controuertitur. Ratio dubitandi est, quia in euentu, quo in instanti A nulla alia propositio creata præter dictam existit (quod nullo iure possibile negari potest) vel ea propositio est vera; & ita simul falsa erit: siquidem ad eius veritatem requiritur, vt aliqua propositio in instanti A falsa existat, cum hoc affirmet: at nulla alia præter ipsam existit, atque adeo, nec falsa aliqua præter ipsam existit: igitur ad eius veritatem opus est, vt ipsa in instanti A falsa existat, vnde, vbi vera sit, simul falsa non esse nequit: vel eo in euentu eiusmodi propositio falsa est: & negari nequit, quin simul sit vera: etenim ad veritatem eius aliud opus non est, quam, vt aliqua propositio falsa in instanti A existat; at aliqua ita existit, nimirum ipsa.

48 En labyrinthum illum sophisticum per innumeras ambages, per infinitos flexus, & Meandros ductum, atque reductum; mille viis impertuum, mille itineribus lectum, mille fallacis irremediabilis: vbi mès sui nescia se fugit, ac sequitur, eoque fertur, quo minime fertur: vbi millies ire, & bis millies redire cogitur, ac perpetuis erroribus irrequieta circumagitur: quò semel illapsa ne Theseio filio duce, & auspice elabi, aut cæca regere vestigia possit: tot nugis nugacissimi sophistæ hic sicubi alias ineptiunt, tot captiunculis tyronum animos obcæcant, tot trices propositiones inextricabiles intrincant, tot nodis propositiones insolubiles magis irresolutas efficiunt: & quasi quæ in præsentem lucem merentur sine tenebris extenebrari non possent, à luce lucem abigunt, ac tenebris tenebras plus, quam Pharias, plusquam Cimmerias offundunt.

49 Respondent nonnulli apud Sorum opusc. de insolub. not. 3. eam propositionem reflexiuam non esse simpliciter propositionem, eò quod quiescenter non significet, & ad eius veritatem falsitas, & falsitatem sequatur veritas. Contra tamen sic arguo: ille actus vbi semel admittatur, manifeste aliquid affirmat: ergo est propositio. Deinde is actus, siue propositio sit, siue non, simpliciter verus, & falsus simul est, vt, & ratio dubitandi conuincit, & hi authores non negant, sed insinuant: difficultatem ergò non declinant, sed sub aliis terminis eam deglutiunt.

50 Secundo alij apud Cicer. lib. 4. academic. quæst. & alibi sæpe censent eam propositionem reflexiuam, & quamvis aliam similem, nec veram, nec falsam, eo quod ex veritate eius, illius etiam falsitas, & ex falsitate sequatur veritas: quare altera alteram destruit, & neutra propositioni conuenit. Verum contra sic argumentor: ea propositio aliquid affirmat: aut ergo ita se habet obiectum, sicut affirmatur, aut non: hæc enim opponuntur immediatè: si primum; propositio erit vera: sin autem secundum; falsa.

Deinde